

ניתוח דוח ביצוע תקציב משרד מבקר המדינה לשנת הכספים 2022

כתיבה: נתן שבע, כלכלן | אישור: אליעזר שוורץ, ראש צוות

תאריך: ט' בתמוז תשפ"ג, 28 ביוני 2023

פיקוח תקציבי

תוכן עניינים

1.....	תמצית	
2.....	ניהול התקציב של משרד מבקר המדינה	.1
2.....	1.1 רקע כללי	
3.....	1.2 עיקרי תקציב 2022 לעומת 2021	
3.....	1.3 התקציב לשנת 2022 וההוצאה למעשה בשנים קודמות	
5.....	2. ניתוח מרכיבי התקציב ושיעור הביצוע	.2
5.....	2.1 סעיף הוצאות חד-פעמיות	
5.....	2.2 העברת עודפי תקציב משנה לשנה	
7.....	2.3 רזרבות בתקציב	
7.....	3. שכר עובדי משרד מבקר המדינה	.3
10.....	4. נושאים נוספים	.4
10.....	4.1 שקיפות תקציבית	
11.....	4.2 היבטים מגדריים וגיוון תעסוקתי	

תמצית

מסמך זה נכתב לבקשת הוועדה לענייני ביקורת המדינה לקראת דיון בדוח ביצוע התקציב משרד מבקר המדינה לשנת 2022. המסמך כולל תיאור תקציב הביצוע של משרד מבקר המדינה לשנת 2022, ניתוח נתוני התקציב, ניתוח הסיבות לשיעור הביצוע הנמוך, ניתוח שכר עובדי משרד מבקר המדינה, סוגיית השקיפות וניתוח תקציב מגדרי.

ההוצאה למעשה (ביצוע התקציב) של המשרד בשנת 2022 הייתה כ-**367.7** מיליון ש"ח בהשוואה ל-**344.1** מיליון ש"ח בשנת 2021, עלייה של כ-**6.8%** התקציב המקורי בשנת 2022 היה **394.0** מיליון ש"ח, ובתוספת עודפים משנת 2021 של כ-**132.1** מיליון ש"ח (כ-33.5% מהתקציב המקורי), התקציב המאושר בשנת 2022 היה כ-**526.1** מיליון ש"ח. שיעור הניצול של ההוצאה למעשה היה כ-**69.9%** מהתקציב המאושר. העודפים המחויבים לשנת 2023 היו כ-115.3 מיליון ש"ח, ושיעור הביצוע הכולל את העודפים המחויבים היה 91.8%. משנת 2018 עד שנת 2022 גדלה ההוצאה למעשה של המשרד בשיעור נומינלי מצטבר של כ-**15.8%**, או בשיעור גידול שנתי ממוצע של כ-**3.7%**. בתקופה האמורה 2018-2022, גדל סך תקציב המדינה המקורי (לחישוב מגבלת ההוצאה) בשיעור נומינלי מצטבר של כ-**20.1%** או בשיעור שנתי ממוצע של כ-**4.8%**.

שכר עובדי משרד מבקר המדינה נקבע לפי נוסחה לקביעת תוספות שכר והממונה על השכר במשרד האוצר, על פי חוק, אינו מתערב בתנאי העסקתם של העובדים. השכר הממוצע ברוטו לעובד במשרד מבקר המדינה בשנת 2022 היה **28,256 ש"ח** – עלייה בשיעור של כ-5% לעומת 2018. עלות העסקה הממוצעת לעובד עלתה באותה תקופה ב-9.1% ל-**39,334 ש"ח** בשנת 2022. בסוף שנת 2022 היו במשרד **543** עובדים, לעומת **533** בשנת 2018. בשנת 2021 שכרם הממוצע של עובדי משרד מבקר המדינה היה גבוה ב-**133%** מהשכר הממוצע במשק ובשיעור של **53%** מהשכר הממוצע של עובדי המדינה השייכים לשירות המינהל הממשלתי (ובפיקוח שירות נציבות המדינה).

בסוף שנת 2022 היו 452 משרות בדירוג הביקורת, ו-91 משרות היו בדירוג המינהלי, בדומה לרמה שהיתה לפני עשור. השכר הממוצע בדרג הביקורת הוא **30,955 ש"ח**, ובדרג המינהלי **12,933 ש"ח**. ישנן מספר סיבות אפשריות לכך שהשכר הממוצע במשרד מבקר המדינה גבוה בהשוואה לשכר עובדי המדינה, בעיקר שיעור של **83%** מכלל עובדי המשרד שהם אקדמאים; הוותק המקצועי הממוצע במשרד מבקר המדינה בשנת 2022 הוא 14.5 שנים והגיל הממוצע במשרד הוא 48. צורך במנהלי ביקורת ובעובדים העוסקים בבירור תלונות הציבור בעלי יכולת מקצועית השווה לזו של בעלי המקצוע בגופים שאותם הם מבקרים. בנוסף, חלים על העובדים כללי צינון והגבלת עיסוק לאחר פרישה מחמירים יותר משאר העובדים בשירות הציבורי.

1. ניהול התקציב של משרד מבקר המדינה

1.1 רקע כללי

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור הוא מוסד עצמאי, שהוקם בראשית דרכה של המדינה מתוך הכרה בחשיבות ביקורת המדינה.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור הוא מוסד עצמאי,¹ שהוקם בראשית דרכה של המדינה מתוך הכרה בחשיבות ביקורת המדינה. עצמאותה ואי-תלותה של ביקורת המדינה הן עקרונות יסוד בפעולתה, המשתקפים גם **בחוק-יסוד: מבקר המדינה**, שלפיו המשרד אחראי בפני הכנסת בלבד ולא יהיה תלוי בממשלה. עקרונות אלו מוכרים ומעוגנים גם בגופים בין-לאומיים. לפי התקנים של הארגון הבין-לאומי של מוסדות ביקורת המדינה (INTOSAI), החלים על משרד מבקר המדינה, יש להכיר בצורך בהפרדת גופי הביקורת מן הרשויות המבצעות (המבוקרות) ואי-תלות, לשם ביקורת עצמאית, יעילה ואובייקטיבית.² על פי החלטה של העצרת הכללית של ארגון האומות המאוחדות המבוססת על הצהרת לימה משנת 1977 והצהרת מקסיקו משנת 2007,³ ההפרדה מתבצעת, בין השאר, בשל הצורך בנטרול השפעות חיצוניות העשויות להשפיע על הביקורת, ובפרט אי-תלות פיננסית ואי-תלות בשכר.⁴

את הצעת התקציב ואת השינויים בו במהלך השנה קובעת ועדת הכספים לפי הצעת מבקר המדינה. לאחר תום שנת הכספים המבקר מגיש את הדוח הכספי של משרדו לאישור הוועדה לענייני ביקורת המדינה.

את הצעת התקציב ואת השינויים בו במהלך השנה קובעת ועדת הכספים לפי הצעת מבקר המדינה. לאחר תום שנת הכספים המבקר מגיש את הדוח הכספי של משרדו לאישור הוועדה לענייני ביקורת המדינה.⁵ משרד מבקר המדינה מכין מדי שנה הצעת תקציב ובה חמישה תחומים ראשיים: ניהול ומטה, ביצוע הביקורת, נציבות תלונות הציבור, הוצאות חד-פעמיות ורזרבה. לפי **חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]**, קבעה ועדת הכספים של הכנסת את סמכויותיו של מבקר המדינה לגבי ניהול תקציב משרדו ובהן:

- להעביר כל סכום של הוצאה מתוכנית אחת לתוכנית אחרת בתקציב משרדו או לתוכנית חדשה שתתווסף לתקציב משרדו, ובלבד שלא ישנה בדרך זו תוכנית בסכום גדול מהסכום שנקבע מפעם לפעם לעניין סעיף 11(א) **לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985** (כ-2 מיליון ש"ח), ועד 15% מהתוכנית המקורית, באישור ועדת הכספים של הכנסת;
- להעביר כל מספר של משרות, יחד עם סכום ההוצאה הדרוש להן או בלעדיו, מתוכנית אחת לתוכנית אחרת בתקציב המשרד, ובלבד שלא ישנה בדרך זו תוכנית במספר גדול מ-50 משרות ועד 20% ממספר המשרות במקור, ובאישור מוקדם של ועדת הכספים של הכנסת;

¹ סעיף 6 לחוק-יסוד: מבקר המדינה קובע: "במילוי תפקידיו יהיה מבקר המדינה אחראי בפני הכנסת בלבד ולא יהיה תלוי בממשלה". מבקר המדינה נבחר במליאת הכנסת בהצבעה חשאית לשבע שנים, והוא עצמאי בהחלטותיו בכל הקשור למושא הביקורת, לתוכן הביקורת ולאופן הניהול של משרד מבקר המדינה. לפי סעיף 21 **לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958**, מבקר המדינה חייב להכין חוות דעת בכל עניין שבתחום תפקידיו, לבקשת הכנסת, הוועדה לענייני ביקורת המדינה או הממשלה.

² International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI), [Founding Principles, ISSAI1](#), accessed: August 26th 2020.

³ הצהרת לימה משנת 1977 והצהרת מקסיקו משנת 2007 עוסקות (בין השאר) במוסדות ביקורת עליונים (המקבילים למשרד מבקר המדינה בישראל). שתי ההצהרות עוסקות בצורך בהפרדת מוסדות הביקורת מפיקוח על ידי הגוף המבוקר.

⁴ [Mexico Declaration on SAI Independence](#), 2008, at ISSAI Website.

⁵ סעיף 10 **לחוק-יסוד: מבקר המדינה** וסעיפים 24-25 **לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]**.

- להעביר עודפי תקציב משנת כספים אחת לזו שאחריה. במשרדי הממשלה עודפי התקציב מועברים לשנה העוקבת באישור שר האוצר ובהודעה לוועדת הכספים של הכנסת.⁶ מהדברים לעיל עולה כי למבקר המדינה יש **גמישות ועצמאות בניהול תקציבו**, ובכלל זה קביעת שינויים בתקציב במהלך השנה, שינוי בתקני כוח אדם והעברת עודפים משנה לשנה.

1.2 עיקרי תקציב 2022 לעומת 2021

בלוח 1 מופיע פירוט התקציב בשנת 2022 לעומת שנת 2021.

לוח 1: תקציב 2022 לעומת 2021⁷

תקציב	2021	2022	שינוי
תקציב מאושר (כולל עודפים)	506.7	526.1	3.8%
הוצאה למעשה	344.1	367.7	6.9%
התחייבויות מאושרות	74.5	115.3	54.8%
הוצאה כוללת התחייבויות מאושרות	418.6	483.0	15.4%
הוצאות חד-פעמיות (תקציב מאושר)	74.3	71.9	-3.2%
הוצאות חד-פעמיות (הוצאה למעשה)	17.7	14.2	-19.8%
הוצאות חד פעמיות (התחייבויות מאושרות)	24.7	45.7	85%
הוצאות חד פעמיות כולל התחייבויות מאושרות	42.4	59.9	41.3%
עודפים שהתקבלו משנה קודמת	116.7	132.1	13.2%
עודפים מחויבים שהתקבלו משנה קודמת	60.7	74.5	22.7%
כוח אדם ושכר			
מספר משרות מאוישות	534	543	1.7%
שכר ממוצע עובדי משרד מבקר המדינה (בש"ח)	27,970	28,256	1%

מהשוואה אפשר לראות כי ההוצאה למעשה בשנת 2022 הייתה כ-**367.7 מיליון ש"ח**, בהשוואה ל-**344.1 מיליון ש"ח** בשנת 2021, עלייה של כ-**6.9%**. ההוצאה למעשה בסעיף ההוצאות החד-פעמיות בשנת 2022 הייתה כ-**14.2 מיליון ש"ח** ו-**45.7 מיליון ש"ח** בהתחייבויות מאושרות **לשנה הבאה**, בהשוואה לכ-**17.7 מיליון ש"ח** הוצאה למעשה, ו-**24.7 מיליון ש"ח** בהתחייבויות מאושרות בשנת 2021. סכום העודפים שהועברו מהשנה הקודמת עלה מ-**116.7 מיליון ש"ח** בשנת 2021 ל-**132.1 מיליון ש"ח** בשנת 2022.

1.3 התקציב לשנת 2022 וההוצאה למעשה בשנים קודמות

ב-23 בנובמבר 2021 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את הצעת תקציב משרד מבקר המדינה לשנת 2022.⁸ בלוח 2 מפורטת ההוצאה למעשה בחלוקה לתחומי פעולה בשנים 2018-2022.

⁶ [חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985](#), סעיף 13.

⁷ משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור, [ביצוע התקציב לשנת 2021](#), [ביצוע התקציב לשנת 2022](#); התחייבויות מאושרות: ישי וקנין, מנכ"ל משרד מבקר המדינה, דוא"ל, 14 באוקטובר 2020.

⁸ הכנסת ה-20, ועדת הכספים, [הצעת תקציב משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור לשנת 2022](#), 23 בנובמבר 2021.

לוח 2: הוצאה למעשה בשנים 2018-2022 (באלפי ש"ח)⁹

סעיף	שם תחום הפעולה	2018	2019	2020	2021	2022	שינוי
1101	ניהול ומטה	26,756	32,931	29,895	33,560	37,596	40.5%
1102	ביצוע ביקורת	138,948	147,150	139,132	142,341	149,091	7.3%
1103	נציבות תלונות הציבור	39,654	42,516	39,332	42,279	47,794	20.5%
1104	הוצאות חד-פעמיות	11,457	16,280	11,642	17,641	14,167	23.7%
1106	אמרכלות	100,652	99,916	102,839	108,240	118,979	18.2%
	סך הכול	317,467	338,770	322,840	344,061	367,627	15.8%
	שיעור שינוי שנתי	5.5%	6.7%	-4.7%	6.6%	6.8%	
	סך הכול ללא הוצאות חד-פעמיות	306,010	322,490	311,198	326,420	353,460	15.5%
	שיעור שינוי ללא הוצאות חד פעמיות	4.5%	5.4%	-3.5%	4.9%	8.3%	

* שיעור השינוי משנת 2018 לשנת 2022.

משנת 2018 עד שנת 2022 גדלה ההוצאה למעשה של המשרד בשיעור נומינלי מצטבר של כ-15.8%, או בשיעור גידול שנתי ממוצע של כ-3.7%.

בלוח אפשר לראות כי **ההוצאה למעשה בשנת 2022 עלתה ב-6.8% משנת 2021**. ללא תחום פעולה "הוצאות חד-פעמיות" גדלה ההוצאה ב-8.3% משנת 2021 (ראו בהרחבה בלוח 4). יש לציין כי למעט סעיף ההוצאות החד פעמיות, בכל סעיפי ההוצאה למעשה חל גידול בשנת 2022 לעומת שנת 2021. משנת 2018 עד שנת 2022 גדלה ההוצאה למעשה של המשרד בשיעור נומינלי מצטבר של כ-15.8%, או בשיעור גידול שנתי ממוצע של כ-3.7%.

בלוח 3 מפורט ביצוע התקציב לשנת 2022, על פי סעיפי תחומי הפעולה השונים ועל פי מקורות התקציב והביצוע – תקציב מקורי, עודפי תקציב, תקציב מאושר, הוצאה למעשה.

לוח 3: ביצוע התקציב לשנת הכספים 2022 (באלפי ש"ח)¹⁰

סעיף	תחום פעולה	תקציב מקורי	עודפים	העברה בין סעיפים	תקציב מאושר	הוצאה למעשה	שיעור ביצוע	התחייבויות מאושרות	שיעור ביצוע כולל
1101	ניהול ומטה	39,145	7,310	-343	46,112	37,596	81.5%	6.3	95.1%
1102	ביצוע ביקורת	160,724	8,657	-5,498	163,883	149,091	91%	4.0	93.4%
1103	נציבות תלונות הציבור	44,350	2,810	1,197	48,357	47,794	98.8%	0.4	99.6%
1104	הוצאות חד-פעמיות	12,500	59,599	-200	71,899	14,167	19.7%	45.7	83.2%
1105	זרבה	7,800			7,800				-
1106	אמרכלות	129,481	53,684	4,844	188,009	118,979	63.3%	59.1	94.7%
	סך הכול תקציב	394,000	132,060		526,060	367,627	69.9%	115.3	91.8%

תקציב משרד מבקר המדינה לשנת 2023 – 409 מיליון ש"ח. בתקציב חל גידול בשיעור של 3.8% בהשוואה לתקציב שאושר לשנת 2022.

התקציב המקורי לשנת 2022 היה **394 מיליון ש"ח**, ובתוספת עודפים שהועברו משנת 2021 בסכום של כ-**132.1 מיליון ש"ח** (כ-33.5% מהתקציב המקורי) היה **התקציב המאושר** בשנת 2022 כ-**526.1 מיליון ש"ח**. ההוצאה למעשה הייתה כ-**367.6 מיליון ש"ח** – שיעור ביצוע של כ-**69.9%** מהתקציב המאושר. בתוספת התחייבויות מאושרות לשנה הבאה בסך 115.3 מיליון ש"ח היה שיעור הביצוע הכולל **91.8%**. ב-28 בדצמבר 2022 אישרה ועדת הכספים את תקציב

⁹ משרד מבקר המדינה, [דוחות ביצוע תקציב, שנים שונות](#).

¹⁰ משרד מבקר המדינה, [דוח ביצוע התקציב לשנת 2022](#), מאי 2023.

משרד מבקר המדינה לשנת 2023 בסכום של **409 מיליון ש"ח**.¹¹ בתקציב שאושר לשנת 2023 חל גידול בשיעור של **3.8%** בהשוואה לתקציב שאושר לשנת 2022.

2. ניתוח מרכיבי התקציב ושיעור הביצוע

כאמור, בשנת 2022 היה שיעור הביצוע (במזומן) של משרד מבקר המדינה כ-**69.9%**, ושיעור הביצוע כולל התחייבויות עמד על **91.8%**, שיעורי ביצוע נמוכים משיעור הביצוע הכולל בתקציב המדינה בשנים קודמות. בסעיפים הבאים מופיעות הערות כלליות על מבנה התקציב ועל שיעורי ביצוע התקציב מהתקציב המאושר בתחומים השונים.

2.1 סעיף הוצאות חד-פעמיות

שיעורי ניצול נמוכים של התקציב נרשמו לאורך השנים בסעיף ההוצאות החד-פעמיות. בלוח 4 מוצג פירוט של סעיף ההוצאות החד-פעמיות משנת 2017 ועד שנת 2022.

לוח 4: תקציבי סעיף ההוצאות החד-פעמיות בשנים 2017-2022 (במיליוני ש"ח)¹²

התקציב	2022	2021	2020	2019	2018	2017
מקורי	12.5	32.9	29.9	24.5	18.9	20.1
עודפים	59.6	41.4	25	16.9	16	15.1
מאושר	71.9	74.3	54.8	41.4	34.9	35.2
הוצאה למעשה	14.2	17.7	11.6	16.3	11.5	8.1
התחייבויות מאושרות	45.7	24.7	17.4	12	11	12
הוצאות חד פעמיות כולל התחייבויות מאושרות	59.9	42.4	29	28.3	22.5	20.1
שיעור הניצול כולל התחייבויות	83%	58.6%	52.9%	68.4%	66.5%	57.1%

בלוח אפשר לראות כי שיעור הניצול של ההוצאות החד-פעמיות היה נמוך, בשל שילוב של העברת עודפים בסכומים גבוהים מהשנה הקודמת והוצאה למעשה נמוכה (ראו להלן סעיף 3.2). העודפים המחויבים של המשרד המועברים מהשנה שוטפת לשנה הבאה הם התחייבויות של המשרד בגין התקשרויות עם ספקים שטרם התממשו במלואן.

2.2 העברת עודפי תקציב משנה לשנה

העודפים הנותרים בתקציב מועברים, באישור מבקר המדינה, לשימוש בשנה העוקבת, אלא אם כן הוא מחליט על החזרת חלקם לאוצר המדינה. יש לציין כי במשרדי הממשלה לשם העברת עודפי תקציב לשנה העוקבת נדרש אישור של שר האוצר והודעה לוועדת הכספים של הכנסת, ובלא אישור כאמור העודפים מוחזרים לאוצר המדינה.¹³ כמוצג בלוח 3 לעיל, בשנת 2022 עמדו

העודפים הנותרים בתקציב משרד מבקר המדינה מועברים, באישור מבקר המדינה, לשימוש בשנה העוקבת, אלא אם כן הוא מחליט על העברת העודפים לאוצר המדינה.

¹¹ הכנסת ה-22, ועדת הכספים, הצעת תקציב משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור לשנת 2023, 28 בדצמבר 2022.

¹² משרד מבקר המדינה, דוחות ביצוע התקציב לשנת 2022 ושנים קודמות. עודפים מחויבים: ישי וקנין, מנכ"ל משרד מבקר המדינה, דוא"ל, 14 באוקטובר 2020.

¹³ חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

לרשות המשרד עודפים בכלל תחומי הפעולה שבאחריותו בסכום של כ-132.1 מיליון ש"ח שהועברו משנת 2021.

לשם השוואה, בשנת הכספים 2021 היה מדובר בסכום 116.7 מיליון ש"ח שהועבר מ-2020, בשנת הכספים 2020 הועברו 80.3 מיליון ש"ח משנת 2019, ובשנת 2019 הועברו כ-65.6 מיליון ש"ח משנת 2018.¹⁴ עם זאת, חלק מהעודפים הוחזרו על ידי מבקר המדינה לאוצר המדינה.

בלוח 5 חלוקת העודפים שהוחזרו לקופת המדינה והועברו לשנה הבאה בשנים 2020-2022.

לוח 5: חלוקת העודפים שהוחזרו לקופת המדינה והועברו לשנה הבאה¹⁵

2022	2021	2020	
158,433	162,667	147,572	תקציב שלא נוצל
	30,607	30,845	עודפים שהוחזרו לקופת המדינה
	132,060	116,727	עודפים שהועברו לשנה הבאה
115,277	74,492	60,727	מתוכם עודפים מחויבים

בלוח רואים כי בשנים האחרונות רק חלק קטן מהעודפים הוחזר לקופת המדינה, כך למשל בשנת 2021 הוחזרו כ-19% מהעודפים. אף על פי שסך העודפים המחויבים נמוך יחסית (כ-46% מסך התקציב שלא נוצל), הרי שסך העודפים שהועברו לשנה גבוה שכן כולל גם עודפים לא מחויבים.

לדברי משרד מבקר המדינה בעבר, אין מדיניות מוגדרת של המשרד בנושא החזרת העודפים, בפועל המשרד מחזיר לאוצר המדינה את העודפים אשר אינם נדרשים למימוש תוכניות העבודה של המשרד.¹⁶ בלוח 6 מוצג פירוט העודפים שהועברו בפועל בשנים 2012-2022 (בניכוי החזרה לאוצר המדינה) ומשקלם היחסי בתקציב המקורי.

לוח 6: עודפים משנים קודמות (במיליוני ש"ח)¹⁷

שנה	עודפים שהועברו משנה קודמת	תקציב מקורי	משקל עודפים שהועברו
2012	145	332	43.7%
2018	62	368	16.8%
2019	66	382	17.3%
2020	80	390	20.5%
2021	117	390	30.0%
2022	132	394	33.5%
שינוי מצטבר משנת 2012	-9%	19%	ירידה של 10.2 נק' האחוז

למרות העודפים הגבוהים יחסית שהיו בשנת 2022 בלוח אפשר לראות כי בשנים 2012 ו-2022 חלה ירידה נומינלית בעודפים שהועברו משנה קודמת בשיעור של כ-9%, והתקציב המקורי גדל

¹⁴ משרד מבקר המדינה, [תקציבים, שנים שונות](#).

¹⁵ ישי וקנין, מנכ"ל משרד מבקר המדינה, תשובה לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 20 ביוני 2023

¹⁶ ישי וקנין, מנכ"ל משרד מבקר המדינה, דוא"ל, 14 באוקטובר 2020.

¹⁷ נתוני תקציב 2012: נעם גלעדי, אגף החשב הכללי במשרד האוצר, דוא"ל, 29 ביולי 2013

בשיעור של כ-19%. לפיכך, משקל העודפים ירד מ-43.7% בשנת 2012 ל-33.5% ב-2022 – ירידה של 10.2 נקודות האחוז. עם זאת, חלה עלייה במשקל העודפים שהועברו משנה לשנה מסך התקציב בשנתיים האחרונות.

2.3 רזרבות בתקציב

אחד הסעיפים הראשיים הכלולים בתקציב המשרד הוא סעיף "05 רזרבה", שבו שני רכיבים: רזרבה לשכר ורזרבה לעמידה ביעדי הגירעון. על פי משרד מבקר המדינה, הרזרבה היא חלק מהתקציב המתוכנן וההחלטה על החזרתה מתקבלת על ידי מבקר המדינה, כחלק בלתי נפרד מההחלטות על כלל העודפים.¹⁸ בלוח 7 מוצגים נתונים על תקציב הרזרבה בשנים האחרונות.

לוח 7: תקציבי סעיף הרזרבה בשנים 2018-2022 (באלפי ש"ח)¹⁹

נתון	2018	2019	2020	2021	2022	שיעור שינוי 2018-2022
רזרבה לשכר	4,163	4,669	4,871	4,850	5,100	22.5%
רזרבה יעדי הגרעון	2,168	2,739	2,857	2,850	2,700	24.5%
סך-הכול רזרבה	6,331	7,408	7,728	7,700	7,800	23.2%
משקל הרזרבות מהתקציב המקורי	1.7%	1.9%	2.0%	2.0%	2.0%	0.3 נק' אחוז

אפשר לראות כי תקציב הרזרבה בשנת 2022 היה **7.8 מיליון ש"ח**, עלייה של 1.2% בהשוואה לשנת 2021 ועלייה של 23.2% בהשוואה לשנת 2018. עם זאת, תקציב הרזרבה המאושר בסוף שנה היה זהה לתקציב המקורי, כלומר לא נעשה בו כל שימוש.²⁰

3. שכר עובדי משרד מבקר המדינה

במשרד מבקר המדינה פועלות יחידת ניהול ומטה, חטיבות ביקורת ונציבות תלונות הציבור. כאמור, מבקר המדינה הוא עצמאי ואינו תלוי בממשלה והוא מוסמך על פי חוק לגייס את עובדי המשרד, לקבוע את שכרם ולפטורם אם ימצא לנכון לעשות כן.²¹

עדכון שכר עובדי משרד מבקר המדינה נקבע לפי נוסחה לקביעת תוספות השכר. הממונה על השכר במשרד האוצר, על פי חוק, אינו מתערב בתנאי העסקתם של עובדי המשרד בהתאם לעקרון העצמאות והאי-תלות ברשות המבצעת. ועדה ציבורית (ועדת גלברזון) קבעה בשנת 1978 את השכר ואת תנאי השירות של עובדי משרד מבקר המדינה. החלטות ועדת גלברזון עוגנו בהסכם קיבוצי שנחתם עם הסתדרות העובדים, אשר אושר בוועדת הכספים של הכנסת ובבית-הדין לעבודה.²² הוועדה ביססה את הנוסחה לחישוב השכר על ארבעה מרכיבים שמשקלם שווה:²³ שכר משפטנים ופרקליטים בשירות המדינה; דירוג עובדי המח"ר (מדעי

¹⁸ ישי וקנין, מנכ"ל משרד מבקר המדינה, דוא"ל, 14 באוקטובר 2020.

¹⁹ משרד מבקר המדינה, דוחות כספיים הכלולים ב**דין וחשבון לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998**, שנים שונות.

²⁰ להרחבה: אליעזר שורץ, **תיאור וניתוח הרזרבות בתקציב המדינה בשנים 2011-2018**, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, אוגוסט 2017.

²¹ על פי סעיף 22(א) לחוק מבקר המדינה: "עובדי משרד המבקר דינם כדין שאר עובדי המדינה, אולם בקבלת הוראות ולגבי פטורים יהיו נתונים למרותו של המבקר בלבד".

²² דברי מבקר המדינה אליעזר גולדברג בישיבת ועדת הכספים, **פרוטוקול מס' 284 - תקציב מס' 2 של מבקר המדינה**, 18 ביולי 2001.

²³ מבקר המדינה מיכה לינדנשטראוס, **פרוטוקול ישיבת ועדת הכספים, תקציב משרד מבקר המדינה לשנת 2006**, 20 בפברואר 2006.

החברה והרוח); שכר רואי חשבון שכירים במשרדי רואי חשבון; שכר עובדי בנק ישראל. שכר העובדים במשרד מתעדכן בכל שנתיים ומורכב משכר יסוד משולב ותמ"ה (תוספת מבקר המדינה). בינואר 2023 עודכנה התוספת מ-134.97% ל-147.07%, עלייה של 13.9 נקודות האחוז בהתאם להסכמי העבודה הקיבוציים עובדים בדירוג ביקורת מקבלים את התוספת במלואה ועובדים בדירוג מינהלי מקבלים תוספת חלקית בשיעור של 112.02%. בלוח 8 מוצגים נתוני תעסוקה בשנים 2018 ו-2022 בחלוקה לדירוגים לפי מספר משרות, שכר ממוצע ועלות העסקה.

לוח 8: המשרות והשכר הממוצע במשרד מבקר המדינה (בש"ח)²⁴

דירוג עובדים	2018			2022			שינוי		
	משרות	שכר	עלות העסקה	משרות	שכר	עלות העסקה	משרות	שכר	עלות העסקה
מינהלי	55.1	13,275	17,282	39.5	12,933	17,057	-15.6	-2.6%	-1.3%
ביקורת המדינה	453.4	29,259	39,170	488.9	30,955	43,116	35.5	5.8%	10.1%
מוקבלים לשופטים	1	45,005	61,865	1	53,277	72,127	0	18.4%	16.6%
מתמחים	5	6,352	8,444	7.9	6,612	9,028	2.9	4.1%	6.9%
מומחים				4.9	30,973	41,661	4.9		
סטודנטים	8.3	1,525	3,333	22.9	1,074	3,242	14.6	-29.6%	-2.7%
מנכ"ל	1	40,460	55,244	1	60,531	85,663	0	49.6%	55.1%
עובדי לשכה ²⁵	7.6	20,977	31,212	4	24,065	32,664	-3.6	14.7%	4.7%
אזרחי ותיק	0.3	6,148	9,441						
סך הכול	531.7	26,902	36,037	570.1	28,256	39,334	38.4	5.0%	9.1%

השכר הממוצע ברוטו למשרה בשנת 2022 היה 28,256 ש"ח - עלייה של 5% לעומת 2018. עלות העסקה הייתה 39,334 ש"ח בחודש

יש לציין כי הנתונים בעמודות המשרות משקפים את מספר העובדים שאיישו משרה וקיבלו לפחות משכורת אחת בשנה. הנתון אינו משקף את מספר העובדים או המשרות הממוצע בתקופה.²⁶ לפי הלוח:

- השכר הממוצע ברוטו למשרה בשנת 2022 היה **28,256 ש"ח** - עלייה של **5%** לעומת 2018.
- עלות העסקה ממוצעת למשרה בשנת 2022 הייתה **39,334 ש"ח** - עלייה של כ-**9.1%** לעומת שנת 2018.
- מספר העובדים שאיישו משרה לפחות חודש אחד במשרד בשנת 2022 היה 570, לעומת 532 בשנת 2018 - עלייה של 38 משרות שהיא עלייה של **7.2%**.

לפי נתוני משרד מבקר המדינה, בשנת 2022 השכר החודשי ברוטו של 156 מעובדי המשרד היה גבוה מ-**35,000 ש"ח**, כ-29% מעובדי המשרד (לעומת כ-28% בשנת 2021 ו-25% מעובדי המשרד בשנת 2020); 53 מהם השתכרו יותר מ-**45,000 ש"ח**, כ-10% מעובדי המשרד (לעומת

²⁴ **שכר עובדי משרד מבקר המדינה:** משרד מבקר המדינה, דין וחשבון לפי חוק חופש המידע, [נתוני תעסוקה ושכר הממוצע לחודש לשנת 2022](#), [נתוני תעסוקה והשכר הממוצע לחודש לשנת 2018](#), כניסה: 22 ביוני 2023. בשכר ממוצע לחודש ברוטו כלולים שכר משולב ותוספת מבקר המדינה (תמ"ה), שכר בעד עבודה נוספת, תשלומים שנתיים, החזר הוצאות וגילומי מס. פורמט הדוח שונה ב-2019 כך שלא ניתן להשוואתו לשנים שקדמו לשנת 2018.

²⁵ עובדי לשכה: בכירים בלשכות מבקר ומנכ"ל, עובדים בלשכות מבקר ומנכ"ל, עוזרים ויועצים, נהגים מזכירות

²⁶ ישי וקנין, מנכ"ל משרד מבקר המדינה, דוא"ל, 14 באוקטובר 2020.

כ-8% מעובדי המשרד בכל אחת מהשנים), ו-32 מהם – יותר מ-50,000 ש"ח, כ-6% מעובדי המשרד (לעומת כ-4% בכל אחת מהשנים).²⁷

בלוח 9 מוצג השינוי בשכר הממוצע ברוטו למשרת שכיר במשק, למשרת שכיר בקרב עובדי המדינה ולעובדי משרד מבקר המדינה, בשנת 2021 לעומת 2018.

לוח 9: השינוי בשכר הממוצע במשק ובמשרד מבקר המדינה (בש"ח, מחירים שוטפים)²⁸

שכר (ברוטו)	2018	2022	שינוי
שכר ממוצע במשק	10,470	12,120	15.8%
שכר ממוצע של עובדי מדינה השייכים לשירותי המינהל הממשלתי	16,805	18,478	10.0%
שכר ממוצע במשרד מבקר המדינה	26,902	28,256	5.0%
שכר ממוצע במשרד מבקר המדינה לעומת השכר הממוצע במשק	156.9%	133.1%	-23.8 נק' אחוז
שכר ממוצע במשרד מבקר המדינה לעומת השכר הממוצע של עובדי המדינה	60.1%	52.9%	-7.2 נק' אחוז

אפשר לראות כי השכר הממוצע במשק עלה בשנים 2018–2022 בשיעור של **15.8%**, השכר הממוצע של עובדי המדינה עלה בשיעור של **10%** והשכר הממוצע של עובדי משרד מבקר המדינה עלה בשיעור של **5%**. בהקשר זה נציין כי העלייה הגבוהה בשכר הממוצע במשק בשנת 2020 נבעה, בין היתר, מהשינויים בשוק העבודה בגין משבר הקורונה, שבו נפלטו בעיקר עובדים בעלי שכר נמוך יחסית. בשנת 2022 היה שכרם הממוצע של עובדי משרד מבקר המדינה גבוה ב-133.1% מהשכר הממוצע במשק, לעומת 156.9% בשנת 2018. ייתכן שחלק מהירידה בפער נובע מהעלייה בשכר הממוצע במשק בגין משבר הקורונה. שכרם של עובדי משרד מבקר המדינה היה גבוה ב-52.9% מהשכר הממוצע של עובדי המדינה השייכים לשירותי המינהל הממשלתי (בפיקוח נציבות שירות המדינה) לעומת 60.1% בשנת 2018.

בשנת 2022 היה שכרם הממוצע של עובדי משרד מבקר המדינה גבוה ב-133.1% מהשכר הממוצע במשק, לעומת 156.9% בשנת 2018

רמת השכר במגזר הציבורי מושפע בכמה גורמים לרבות: השכלה, ותק מקצועי, דירוג השכר וגובה התוספות לשכר הבסיסי. בבחינת פערי השכר בין משרד מבקר המדינה לשכר הממוצע של עובדי המדינה, ניתן להצביע על כמה סיבות אפשריות:

- תוספת מבקר המדינה המשולמת לרוב העובדים במשרד גבוהה יחסית. בסוף שנת 2022, כ-83% מעובדי המשרד הם בעלי דירוג ביקורת הזכאים לתוספת המלאה, והשכר בדירוג הביקורת גבוה מהשכר בדירוג המח"ר המשולם לאקדמאים בשירות המדינה.
- עובדי הביקורת הם בעלי השכלה אקדמית: 71 בעלי תואר ראשון, 25 סיימו לימודי תעודה לאחר תואר ראשון, 400 בעלי תואר שני, 19 בעלי תואר שלישי, ורמת ההשכלה משפיעה גם

²⁷ משרד מבקר המדינה, [נתוני התעסוקה והשכר הממוצע לדירוג לשנת 2020](#), [נתוני תעסוקה והשכר הממוצע לדירוג לשנת 2021](#), [נתוני התעסוקה והשכר הממוצע לדירוג לשנת 2022](#), כניסה: 22 ביוני 2023.

²⁸ **שכר ממוצע במשק 2022:** הלמ"ס, [שכר ממוצע למשרת שכיר במחירים שוטפים \(עובדים ישראלים\)](#), 2 במרץ 2023; שנת 2018: [שכר ממוצע למשרת שכיר עובדים ישראלים](#) 2018; 7 במרץ 2019; **שכר עובדי מדינה:** שנת 2022: ירחון שכר ותעסוקה, [לוח 3.4 – כלל עובדי המדינה השייכים לשירותי המינהל הממשלתי \(ענף 84\)](#) 2 במרץ 2023; שנת 2018 - [לוח 3.4 – כלל עובדי המדינה השייכים לשירותי המינהל הממשלתי \(ענף 84\) משרד מבקר המדינה: שנת 2018: \[נתוני תעסוקה והשכר הממוצע לדירוג לשנת 2019\]\(#\); שנת 2022: \[נתוני תעסוקה והשכר הממוצע לדירוג לשנת 2022\]\(#\). השכר הממוצע במשק עלה בין השנים בשיעור חד יחסית גם על רקע יציאתם של עובדים בעלי שכר נמוך ובעלי מיומנות נמוכה משוק התעסוקה בשל משבר הקורונה.](#)

היא על רמת השכר. במשרד מבקר המדינה מועסקים עובדים ממגוון מקצועות ובהם משפטנים, בעלי השכלה בתחומים כלכלה, ראיית חשבון ומינהל עסקים, וגם בעלי מקצועות אקדמיים מגוונים, כגון מערכות מידע, מדיניות ציבורית, אדריכלות, עבודה סוציאלית ומדע המדינה;

- הוותק המקצועי הממוצע במשרד מבקר המדינה בשנת 2022 הוא 14.5 שנים והגיל הממוצע במשרד הוא 48.²⁹
- משיכת חוקרים מיומנים לביקורת המדינה ובירור תלונות על הגופים הציבוריים כרוכים בעלויות שכר גבוהות, ויש צורך במנהלי ביקורת ובעובדים העוסקים בבירור תלונות ציבור בעלי יכולת מקצועית השווה לזו של בעלי המקצוע בגופים שאותם הם מבקרים. בשנת 2022 בסך הכול נקלטו 35 עובדים חדשים. בשנה זו עזבו את המשרד תשעה עובדים ופרשו 17 עובדים.
- על עובדי משרד המבקר חלים "כללי צינן" והגבלת עיסוק לאחר פרישה מחמירים יותר מעל שאר העובדים בשירות הציבורי. על פי חוק, עובד משרד מבקר המדינה בכל דירוג שעסק בביקורת לא יועסק בגוף מבוקר במשך שנתיים מיום שפרש,³⁰ בכפוף לאישור המבקר.

כאמור, כפועל יוצא מעקרון העצמאות של הביקורת ומהאי-תלות בממשלה, שכר עובדי משרד מבקר המדינה נקבע על ידי מבקר המדינה, אינו נתון לפיקוח הממונה על השכר ואינו כפוף להסכמי עבודה במשרד האוצר. לפי הצהרות לימה ומקסיקו, שהוזכרו לעיל, יש להעסיק עובדי ביקורת ברמה גבוהה ושכרם יהיה מותאם ליכולותיהם, ויש להבטיח כי הוועדה האחראית למוסד הביקורת (בישראל: ועדת הכספים מאשרת את הצעת התקציב והוועדה לענייני ביקורת המדינה מאשרת את הדין וחשבון הכספי) תוודא שאכן מסופקים משאבים ראויים לביצוע מנדט הביקורת.³¹

4. נושאים נוספים

4.1 שקיפות תקציבית

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור יזם פרויקט שנקרא "מובילים את השקיפות במגזר הציבורי", שבמסגרתו מפורסמת פעילות המשרד שאינה מוצאת ביטוי בדוחות הביקורת המתפרסמים לציבור.³² באתר האינטרנט של המשרד אפשר למצוא מגוון מסמכים ובהם דוחות חופש מידע, תקציב המשרד, רשימת נסיעות לחו"ל של עובדי המשרד במסגרת עבודתם, שכר ותנאי העסקה של עובדי המשרד, דוח שכר שווה לעובדת ולעובד, דו"ח התקשרויות, דוחות

²⁹ ישי וקנין, מנכ"ל משרד מבקר המדינה, דוא"ל, 20 ביוני 2023.

³⁰ ראו סעיף 22 (ב) (2) לחוק מבקר המדינה.

³¹ [The Lima Declaration](#), 1977, [Mexico Declaration on SAI Independence](#), 2008, at ISSAI Website.

³² אלי מרזל, [דבר המנכ"ל – מובילים את השקיפות במגזר הציבורי](#), אתר האינטרנט של משרד מבקר המדינה, 19 ביולי 2017.

כספיים, תכניות וסיכום פעילות משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור החלטות על פטור ממכרז והקודד האתי של המשרד.³³ פרסומם של מסמכים כגון טבלאות שכר ותנאי העסקה וטיסות לחו"ל של עובדי המשרד במסגרת עבודתם מנגישים לציבור את פעילות המשרד ואת האופן שבו מנוצל תקציב המשרד. נוסף על כך, המשרד מפרסם גם מענה על פניות לפי חוק חופש המידע.

4.2 היבטים מגדריים וגיוון תעסוקתי

החלטה 2084 של הממשלה ה-33 אימצה את מסקנות דו"ח הוועדה לבחינה מגדרית של תקציב המדינה בישראל, וקבעה מתווה מדורג בשנים 2015 עד 2018 לניתוח מגדרי של התקציב.³⁴ משנת 2018 ואילך 100% מתקציב משרדי הממשלה ויחידות הסמך חייב בניתוח מגדרי בצד ההוצאות התקציביות ובצד ההכנסות. **החלטת הממשלה על ניתוח מגדרי לא מחייבת את הגופים העצמאיים: הכנסת, משרד מבקר המדינה ובנק ישראל.** בדיון שקיימה הוועדה לקידום מעמד האישה ושוויון מגדרי ביקשה יו"ר הוועדה לפנות לגופים אלה ולבקש מהם שיקיימו גם הם את החלטת הממשלה.³⁵ משרד מבקר המדינה מינה ממונה על השוויון המגדרי ויועצת המנכ"ל לקידום נשים.³⁶ משרד מבקר המדינה השיב לוועדה כי מבקר המדינה רואה חשיבות רבה בקיומה של בחינה מגדרית של תקציב המדינה, ואף על פי שאינו מחויב בקיום החלטת הממשלה, בכוונתו לקיים בחינה שכזו בתקציב משרד מבקר המדינה.³⁷ בלוח 10 נתונים מגדריים על עובדי משרד מבקר המדינה לפי חתכים שונים.

משרד מבקר המדינה מינה ממונה על השוויון המגדרי ויועצת המנכ"ל לקידום נשים. המשרד מתכוון לפרסם נתוני שכר בפילוח מגדרי בעתיד.

³³ משרד מבקר המדינה, [שקיפות](#), כניסה: 26 באוגוסט 2020.

³⁴ החלטה 2084 של הממשלה ה-33, [אימוץ המלצות הוועדה לבחינה מגדרית של תקציב המדינה בישראל](#), 7 באוקטובר 2014. להרחבה: אילנית בר, [בחינה מגדרית של תקציב המדינה – יישום ודרכי התקדמות](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דצמבר 2016.

³⁵ הכנסת ה-20, הוועדה לקידום מעמד האישה ושוויון מגדרי, פרוטוקול 85, [דיווח מוועדת המעקב ליישום התקציב המגדרי](#), 1 ביוני 2016.

³⁶ ישי וקנין, מנכ"ל משרד מבקר המדינה, דוא"ל, 14 באוקטובר 2020.

³⁷ מתן גוטמן, ראש מטה המנכ"ל, מכתב לוועדה לקידום מעמד האישה, 27 ביולי 2017.

לוח 10 : נתונים מגדריים על כוח אדם במשרד מבקר המדינה, 2022³⁸

גברים		נשים		סך הכול עובדים	קטגוריה
משקל	מספר	משקל	מספר		
42%	230	58%	313	543	סך הכול עובדים במשרד בסוף השנה
47%	212	53%	240	452	עובדים בדירוג הביקורת
20%	18	80%	73	91	עובדים בדירוג המינהלי
56%	5	44%	4	9	2 הדרגות הגבוהות ביותר בדירוג הביקורת ³⁹
67%	4	33%	2	6	מנהלי חטיבה
-	-	100%	1	1	מנהלת נציבות תלונות ציבור
65%	31	35%	17	48	מנהלי אגפים ומקביליהם
40%	41	60%	61	102	סגני מנהלי אגפים ומקביליהם
43%	220	57%	295	515	סך הכול בעלי השכלה אקדמית בשנת 2022 ⁴⁰
25%	18	75%	53	71	תואר ראשון
45%	179	55%	221	400	תואר שני
32%	6	68%	13	19	תואר שלישי
32%	10	64%	18	28	ללא תואר
68%	17	32%	8	25	לימודי תעודה

אפשר לראות כי בשנת 2022 58% מעובדי המשרד היו נשים. שיעור הנשים בדירוג הביקורת היה 53% שיעורן בדירוג המינהלי היה 80% ושיעור הנשים בקרב בעלי הדרגות הבכירות היה 33%. בלוח 11 מוצג פילוח העובדים לפי אוכלוסיות מגוונות.

לוח 11 - פילוח העובדים לפי גיוון תעסוקתי בשנת 2022⁴¹

דירוג	בני החברה הערבית	אנשים עם מוגבלות	יוצאי אתיופיה	בני החברה החרדית
עובדי ביקורת	14	10	3	4
חטיבת מטה	3	-	2	2
מנהל	1	3	-	-
נציב תלונות הציבור	6	5	3	3
סך הכול	24	18	8	9

בלוח רואים כי במשרד המבקר מועסקים: 24 בני החברה הערבית המהווים כ-5% מסך העובדים (חצי מהיעד הממשלתי של 10%), 18 אנשים עם מוגבלות המהווים כ-3% מהעובדים (היעד הממשלתי הוא 5% מעובדי השירות הציבורי), 8 יוצאי אתיופיה (1.5% מהעובדים לעומת יעד של 1.7%) ו-9 בני העדה החרדית (עמידה ביעד של 7% מקרב הנקלטים החדשים בשנת 2022).⁴²

³⁸ ישי וקנין, מנכ"ל משרד מבקר המדינה, תשובה לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 20 ביוני 2023.

³⁹ העובדים בדרגה 45-46 שהוגדרה במתח הדרגות של התקן שלהם.

⁴⁰ המספר כולל את העובדים האקדמיים בכל המשרד, בביקורת ובשאר התחומים.

⁴¹ ישי וקנין, מנכ"ל משרד מבקר המדינה, תשובה לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 20 ביוני 2023. עובד אחד עם מוגבלות בן החברה הערבית ובלוח הוא מופיע כחלק מעובדים עם מוגבלות.

⁴² איאת רחאל ואביטל גולדין, [דו"ח גיוון וייצוג בשירות המדינה לשנת תש"פ-תשפ"א, 2021](#), נציבות שירות המדינה, מאי 2022, עמ' 10.